

BOSNIA AND HERZEGOVINA
INSTITUTE OF METROLOGY
OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Broj: 03-02-4-DZ-447-2/13
Sarajevo, 09.04.2013. godine

BOSNA I HERCEGOVINA PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE SARAJEVO			
PRIMLJENO: 12. 4. 2013.			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1-15-43/13			

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM/ PREDSTAVNIČKI DOM

PREDMET: Odgovor na pitanje zastupnika Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, gosp. Zvonke Jurišića

Poštovani,

Iz pitanja gospodina Jurišića vidljivo je da se ona tiču generalnog stanja infrastrukture kvaliteta i posebno mjeriteljstva u BiH. Ovdje je dat odgovor na sva postavljena pitanja kao i na neka koja se naziru, jer smo to smatrali logičnim pošto gosp. Jurišić nije stručnjak ni za jednu oblast iz infrastrukture kvaliteta niti za mjeriteljstvo i ne mora znati čak ni postaviti suviše precizno pitanje.

Institut za mjeriteljstvo Bosne i Hercegovine radi u okviru svojih nadležnosti definisanih u:

- Zakonu o mjeriteljstvu BiH (Službeni glasnik BiH broj 19/01),
- Zakonu o mjernim jedinicama u BiH (Službeni glasnik BiH, broj 19/01),
- Zakonu o osnivanju Instituta za mjeriteljstvo BiH (Službeni glasnik BiH, broj 43/04),
- Zakonu o upravi (Službeni glasnik BiH, broj 32/02 i 102/09)

Radeći u okviru svojih ovlaštenja kao državne samostalne upravne organizacije, Institut je na bazi mnoštva EU normativnih dokumenata nakon više od deset godina postojanja državnih zakona pripremio podzakonske akte i nakon kompletno provedene procedure u izradi pravnih propisa prema Pravilima za konsultacije u izradi pravnih propisa (Službeni glasnik BiH 81/06), donio šest podzakonskih akata kojima se detaljnije propisuju aktivnosti u sklopu naučnog i zakonskog mjeriteljstva, te su oni propisanim putem objavljeni u Službenom glasniku BiH broj 67/12. Radi se o slijedećim podzakonskim aktima:

- Pravilnik o državnim etalonima;
- Pravilnik o imenovanim mjeriteljskim laboratorijama;
- Naredba o mjerilima u zakonskom mjeriteljstvu i rokovima verifikacije;
- Pravilnik o ispitivanju i odobrenju tipa mjerila;
- Uredba o visini i načinu plaćanja usluga Institutu za mjeriteljstvo BiH;
- Pravilnik o vrstama i načinu označavanja mjerila prilikom verifikacije.

Nabrojani zakoni i podzakonski akti predstavljaju glavni regulatorni okvir za rad Instituta i drugih segmenata mjeriteljske infrastrukture u BiH.

U skladu sa Zakonom o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj 19/01) i Naredbom o mjerilima u zakonskom mjeriteljstvu i rokovima verifikacije („Službeni glasnik BiH“ broj 67/12) Institut je nadležan za imenovanje mjeriteljskih laboratorija koje provode aktivnosti verifikacije mjerila.

U skladu sa odredbama člana 17. Zakona o mjeriteljstvu BiH, utvrđeno je koja se tijela, kada prođu proceduru dokazivanja svojih mogućnosti, mogu imenovati od strane Instituta. To su: „samostalne naučne laboratorije, laboratorije Instituta i ostale laboratorije u svojstvu pravnih lica, kao i centri za verifikaciju mjerila koji pripadaju entitetskim institucijama za mjeriteljstvo u Federaciji BiH i Republici Srpskoj“. Sve imenovane laboratorije su jednakopravne i sva pravna lica ako žele pružati usluge verifikacije mjerila iz oblasti zakonskog mjeriteljstva moraju biti prethodno imenovana od strane Instituta. Na ovaj način se ova oblast, pravna lica i BiH pripremaju za tržište EU.

Odrebe člana 33. stav 2. Zakona o mjeriteljstvu BiH, pojašnjavaju ingerencije nadzora nad imenovanim laboratorijama: „Institut vrši nadzor nad imenovanim laboratorijama, a direktor Instituta uz konsultacije sa Savjetom o mjeriteljstvu BiH propisuje način mjeriteljskog nadzora tih laboratorija“. Već spomenuti

Pravilnik o imenovanim mjeriteljskim laboratorijama (Službenom glasniku BiH broj 67/12), donesen u proceduri kao i svi ostali, uz obavljene konsultacije sa Savjetom za mjeriteljstvo, definiše sve detalje imenovanja, rada, izvještavanja i nadzora nad radom imenovanih laboratorija.

S prethodnim u vezi i u vezi s jednim od postavljenih pitanja obavještavamo vas da mjeriteljske laboratorije koje obavljaju kontrolu goriva su isključivo ispitne laboratorije i njih ne imenuje Institut za mjeriteljstvo BiH. Ove laboratorije podliježu postupku akreditiranja od strane akreditacionog tijela, koje utvrđuje kompetentnost istih po međunarodno priznatim standardima. Sva mjerenja u tim laboratorijama moraju biti sljediva do međunarodnog etalona mjerne jedinice.

Iz Republike Srpske, trenutno imamo samo jednu imenovanu mjeriteljsku laboratoriju. To ne znači da nema zainteresiranih pravnih lica iz Republike Srpske koja traže imenovanje, već upravo suprotno njih je sve više. I njih treba da bude sve više, jer oni koji imaju imenovanje Instituta mogu raditi na području cijele BiH i šteta je da neko sam sebi ovaj relativno mali ekonomski prostor dodatno umanjuje. Nema slobodne trgovine niti ima povjerenja u proizvode bez uspostavljene infrastrukture kvaliteta na državnom nivou. Mjeriteljstvo, standardizacija, ispitivanje, certifikacija i akreditacija kao dijelovi infrastrukture kvaliteta su vitalni za proizvodnju i trgovinu proizvoda u modernoj državi. Infrastruktura kvaliteta i njeni elementi se moraju transformisati iz subjektivnog shvatanja u svjetski prihvaćene kriterije. Integracija metrologije, standardizacije, ispitivanja, certifikacije i akreditacije u državnu infrastrukturu kvaliteta je sistemski pristup i mora biti dio procesa svjetskih i regionalnih organizacija, jer će samo tada mjerenja, ispitivanja i certifikacije u državi biti prihvaćeni kao pouzdani i van BiH.

Mi pokušavamo promijeniti prethodnu praksu da entiteti rade neovisno jedan od drugog i da tu neovisnost pokušavaju praktimirati i u odnosu na državne zakone. Zakonodavstvo u nižim nivoima vlasti mora biti usaglašeno sa onim na državnom nivou kada ono postoji. Pošto državni zakonodavni okvir u mjeriteljstvu postoji već 12 godina i pošto se on unaprijedio podzakonskim aktima, onda je neophodno da se regulatorni okviri u entitetima usaglase sa njim. To je važno iz praktičnih i pravnih razloga, jer u svim slučajevima kada se neki klijent žali ili tuži po osnovu izrečene kazne donesene po entitetskom zakonu te se kazne obustavljaju kada god se utvrdi da pravni osnov izrečene kazne nije usklađen sa višim pravnim okvirom. Tako se troši mnogo i vremena i sredstava svih učesnika u procesima, a takvih tužbi je sve više.

Što se tiče saradnje Instituta sa subjektima u RS-u u ostalim oblastima mjeriteljstva, ona je također sve bolja. Institut ima sporazume sa 4 privredna subjekta iz RS-a u kojima se razvijaju zajedničke laboratorije kao dio državne mjeriteljske infrastrukture. Institut ima potpisan Sporazum o saradnji sa Rafinerijom Brod i naš nivo komunikacije sa tim subjektom je vrlo profesionalan. Institut će taj segment dodatno unaprijediti jer ćemo u narednim sedmicama potpisati odgovarajuće sporazume sa državnim mjeriteljskim tijelom Rusije čime ćemo ubrzati i olakšati priznavanje odgovarajućih certifikata i drugih tehničkih dokumenata.

Infrastruktura imenovanih laboratorija na području FBiH je veća nego u RS-u, ali je ona također opterećena shvatanjem mjeriteljstva kao jednostavne administrativne radnje izdavanja i lijepljenja verifikacijskih markica na mjerila. Mjeriteljstvo nikada nije bilo tako shvatano i praktimirano u EU, a samo je u kratkom periodu prije više od trideset godina to bio slučaj u prethodnoj državi. Mjeriteljstvo je nauka i vrlo razvijena struka sa vrlo jasnom hijerarhijom i u organizaciji poslova i u sistemu mjerila i etalona. U mjeriteljstvu je preciznija i očiglednija hijerarhija nego u vojsci. Tako se uspostavlja povjerenje u rezultate i certifikate na međunarodnom nivou. Od 08.06.2012. Institut je nakon brojnih provedenih postupaka ispunio uslove da na svojim certifikatima stavlja logo najvećeg svjetskog nivoa tj. logo CIPM MRA (Ugovora između 84 zemlje o uzajamnom priznavanju na nivou Međunarodnog komiteta za utege i mjere).

Nama je u uspostavi saradnje sa nekim subjektom jedini kriterij stručnost i predispozicije koje ona posjeduje u pogledu postojanja prostora, opreme, ljudi, znanja, procedura i dokazanih kompetencija.

Izvori nereda kojeg još ima u BiH i koji je njegovan prethodnih 15 godina, a koji se u zadnjih dvije godine grčevito bori da preživi u BiH u ovoj oblasti, dolazi od onih koji mjeriteljstvo i verifikaciju zamišljaju kao najjednostavniju administrativnu mjeru, pa se bez opreme, znanja, akreditovanih i certificiranih kompetencija i protivno pozitivnim zakonskim i podzakonskim aktima BiH, uporno pokušavaju nametnuti građanima i privredi u pružanju usluga verifikacije. Takav pristup ima brojne negativne posljedice za sigurnost, zdravlje i zaštitu građana.

Negiranje i ignorisanje zahtjeva uspostavljenih u EU u pogledu uslova koje moraju ispunjavati pravna i fizička lica koja se bave verifikacijom i koji su ugrađeni u propise u BiH unose nered u mjeriteljstvo u BiH. Institut se prije dvije godine aktivno uključio u obuzdavanje naslijeđenog bezakonja, neznanja i nekompetencija kroz brojne aktivnosti. Napredak Instituta je prepoznat i priznat od svih bitnih tijela u Evropi i redovno se navodi kao uzor u mogućnostima u razvoju ove oblasti u jednoj državi u tranziciji. Službenici Instituta su članovi većine evropskih tehničkih komiteta i radnih grupa i u naučnom i u zakonskom mjeriteljstvu. Direktor Instituta je član petočlanog predsjedništva WELMEC-a (evropske organizacije državnih tijela u oblasti zakonskog mjeriteljstva). Institut prati i implementira sve bitne moderne segmente i učestvuje u pripremi i razvoju nekih EU dokumenata u ovoj oblasti. Na bazi postignutih rezultata i načina na koji se svjetska i evropska znanja i regulativa prenosi i usvaja u jednoj zemlji, Institut je u jugoistočnoj Evropi prepoznat kao najprominentnija institucija ove vrste.

Mogli bi reći da nas čudi odakle gosp. Jurišiću neke netačnosti koje pomalo provejavaju iz postavljenih pitanja. Međutim, kontaktirajući svakodnevno veliki broj ljudi vjerovatno je došao u doticaj sa nekima od onih kojima smo mi svojim radom omeli tzv. biznise i dobro uhodane dugogodišnje nelegalne radnje, pa mu se požalio. Nadamo se će broj nelegalnih aktivnosti opadati jer je to neminovnost ukoliko se žele slijediti zahtjevi EU na kojima Institut insistira u svakom vidu svojih aktivnosti u naučnom, industrijskom i zakonskom mjeriteljstvu.

Institut još nije praktikovao primjenu kaznenih odredbi zbog nepoštivanja zakona, jer smo smatrali da nakon 15 godina velike samovolje i laicizma u ovoj oblasti, treba dati vremena za prilagođavanje cijelog sistema na jedan strog i stručan pristup baziran na propisima EU i implemetiranog u domaće zakonodavstvo, ali ćemo u najskorije vrijeme početi sa primjenom i rigoroznih kaznenih odredbi.

Vjerovatno će to dodatno pomoći u zavođenju reda među onima koji deklarativno pričaju o Evropi a rade sve da svojim načinom rada i manirima vrte sviju nas sto godina unazad.

Cilj Instituta je da zaštiti građane Bosne i Hercegovine, kao krajnje potrošače, odnosno da mjerila koja se koriste u trgovačkim transakcijama, te mjerila koja mogu uticati na sigurnost, zdravlje, okolinu i koja se koriste u sudskim svrhama, budu na adekvatan način pregledana i to isključivo od strane kompetentnih tijela.

Nadamo se da je gore navedenim iskazima odgovoreno na postavljena pitanja. Upućujemo sviju koji imaju dodatna pitanja ili ideje da se direktno obrate Institutu.

Lijepi pozdravi,

Dostavljeno:

- Naslovu
- a/a

